

20 LAT PARKU MUŻAKOWSKIEGO NA LIŚCIE ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO

Posted on 28 maja 2025

28 maja w Parku Mużakowskim, wspólnie z partnerami z Polski i Niemiec, uczciliśmy jubileusz wpisania parku na Listę światowego dziedzictwa UNESCO. To święto trwającej już od ponad trzech dekad współpracy na rzecz ochrony i rozwoju tego wyjątkowego miejsca oraz okazja do odznaczenia osób szczególnie zasłużonych dla ochrony dziedzictwa. W wydarzeniu wzięli udział ministra kultury i dziedzictwa narodowego Hanna Wróblewska oraz pełnomocnik rządu federalnego Niemiec ds. kultury i mediów dr Wolfram Weimer.

Krajobraz, który łączy

Stworzony w XIX wieku przez **księcia Hermanna von Pücklera-Muskau** Park Mużakowski to prawdziwe arcydzieło sztuki ogrodowej, które harmonijnie łączy przyrodę i architekturę w ramach malarskiej, poetyckiej wizji. Pomimo zniszczeń wojennych, dzięki konsekwentnym działaniom konserwatorskim Park odzyskał dawny blask. Fundamentem tego sukcesu jest polsko-niemiecka współpraca, która została zapoczątkowana w 1989 roku i od ponad trzech dekad przynosi efekty w jego ochronie oraz rozwoju. **W 2004 roku Park Mużakowski** został uznany za wspólne dziedzictwo Polski i Niemiec - wpisano go na **Listę światowego dziedzictwa UNESCO**.

Program jubileuszu

Obchody jubileuszu wpisu parku na Listę światowego dziedzictwa UNESCO rozpoczęły się o godz. 12:00 **konferencją prasową** w Oranżerii. Następnie uczestnicy spotkali się w sali koncertowej Nowego Zamku, gdzie o godz. 15:00 odbyła się **uroczysta gala** z udziałem przedstawicieli polskich i niemieckich instytucji kultury i władz samorządowych.

Gości powitała **dyrektorka Narodowego Instytutu Dziedzictwa Marlena Happach**, zwracając uwagę na historię Parku:

„Los nie zawsze był łaskawy dla tego miejsca. II wojna światowa przyniosła Parkowi Mużakowskiemu ogromne zniszczenia. Dopiero w końcu lat 80. nawiązana została współpraca polsko-niemiecka, dzięki której sukcesywnie przywracana jest historyczna wartość tego niezwykłego miejsca. Każda ścieżka, element architektury, każda odtworzona kompozycja roślinna jest efektem wspólnej troski o zachowanie pierwotnej wizji otaczającego nas krajobrazu. Narodowy Instytut Dziedzictwa od ponad trzydziestu lat z zaangażowaniem działa na rzecz ochrony i rewaloryzacji polskiej części Parku Mużakowskiego. Przywracamy historyczne widoki, restaurujemy i odbudowujemy mosty – Most Księżęcy, Most Podwójny, Most Arkadowy i Most Angielski – które na nowo łączą przestrzeń parku”.

Przemówienie dyrektora Fundacji „Fürst Pückler Park Bad Muskau” Corda Panninga oraz dyrektorki Narodowego Instytutu Dziedzictwa Marleny Happach, fot. Joanna Cielecka

W imieniu współgospodarzy wydarzenia przemówił też **dyrektor Fundacji „Fürst Pückler Park Bad Muskau” Cord Panning**. Głos zabrała następnie **ministra kultury i dziedzictwa narodowego Hanna Wróblewska**.

“Dwadzieścia lat temu – 27 maja 2005 roku – ówczesny prezydent Rady Wykonawczej UNESCO, Hans-Heinrich Wrede, przekazał dyplom potwierdzający wpis Parku Mużakowskiego na Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Ten Park to przykład harmonijnego połączenia przyrody i kultury, przestrzeni i historii, emocji i intelektu. To miejsce stworzone z myślą o tym, aby nie tylko zachwycać, ale też prowadzić dialog – z przeszłością, z krajobrazem, z drugim człowiekiem”

– mówiła **Hanna Wróblewska, ministra kultury i dziedzictwa narodowego.**

Przemówienie ministry kultury i dziedzictwa narodowego Hanny Wróblewskiej, fot. Joanna Cielecka

“Fundamentem dzisiejszego sukcesu jest polsko-niemiecka współpraca, która została zapoczątkowana w 1989 roku. Niech to jubileuszowe spotkanie będzie okazją do świętowania, ale też impulsem do dalszych działań. Dziedzictwo należy chronić, rozwijać, przekazywać i otwierać na przyszłość” - dodała.

Oficjalne przemówienia wygłosili również pełnomocnik rządu federalnego Niemiec ds. kultury i mediów **dr Wolfram Weimer**, **Barbara Klepsch** – Saksońska Minister Kultury i Turystyki oraz **Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Grzegorz Potęga**.

Gala była okazją do wręczenia nagród osobom zasłużonym dla kultury i dziedzictwa, w tym zaangażowanym w ochronę Parku zarówno po stronie polskiej, jak i niemieckiej. **Odnaznę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej” otrzymali:**

Odnaczenia wręczone na gali z okazji 20-lecia wpisu Parku Mużakowskiego na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, fot. Joanna Cielecka

Ekkehard Brucksch - za wieloletnie, wyjątkowe zasługi w ochronie i zachowaniu niemieckiej części Parku Mużakowskiego. Jako ogrodnik, zarządca i nieformalny rzecznik dziedzictwa Pücklera, opracował pionierskie metody regeneracji zieleni i zainicjował działania konserwatorskie, w tym archiwizację fotograficzną, które przyczyniły się do rozpoczęcia transgranicznej renowacji parku po 1990 roku.

Holger Daetz - za ponad 25 lat pracy na rzecz ochrony i zrównoważonego rozwoju niemieckiej części Parku Mużakowskiego. Jego zasługi obejmują m.in. współtworzenie planu zarządzania parkiem, koordynację procedur monitorujących dla UNESCO i ICOMOS oraz działania na rzecz ochrony osi widokowych, gospodarki wodnej i roślinności w kontekście wyzwań klimatycznych.

Brian Dix - za wieloletnie przewodnictwo Międzynarodowej Radzie Doradczej Parku Mużakowskiego oraz wkład w rozwój współpracy polsko-niemieckiej na rzecz jego ochrony. Dzięki jego działalności Park Mużakowski stał się przykładem skutecznej, transgranicznej ochrony krajobrazu kulturowego.

Barbara Iwlew - za ponad 25 lat pracy na rzecz ochrony i rewaloryzacji Parku Mużakowskiego, w tym nadzór nad realizacją programu konserwatorskiego oraz współtworzenie wniosku o wpis na Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Jej zaangażowanie w transgraniczny program aktywizacji zawodowej młodzieży oraz codzienna opieka nad polską częścią Parku przyczyniły się do utrzymania jego wyjątkowej wartości kulturowej i społecznej.

Ewa Johna - za kluczowy wkład w proces wpisania Parku Mużakowskiego na Listę światowego dziedzictwa UNESCO oraz za wieloletnią, skuteczną koordynację polsko-niemieckiej współpracy na rzecz jego ochrony. Jako architekt krajobrazu i tłumaczka specjalistyczna stworzyła trwałe fundamenty porozumienia między instytucjami, administracją i środowiskami kultury po obu stronach granicy.

Piotr Kuliniak - za wieloletnie zaangażowanie w promocję i rozwój Parku Mużakowskiego. Jako burmistrz Łęknicy, współzałożyciel Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej oraz członek Rady Fundacji Księcia Pücklera, aktywnie wspiera transgraniczną współpracę i upowszechnia znaczenie parku w kraju i za granicą.

Astrid Roscher - za wieloletnią, rzetelną pracę na rzecz dokumentowania i ochrony dziedzictwa Parku Mużakowskiego. Jako kuratorka Fundacji „Fürst-Pückler-Park Bad Muskau” stworzyła unikatowe archiwum wiedzy o projektach konserwatorskich, aktywnie uczestnicząc w badaniach, publikacjach oraz opracowaniu koncepcji rozwoju parku zgodnych z jego historycznym charakterem.

Roland Richter - za kluczowy wkład w odbudowę i rewaloryzację Parku Mużakowskiego poprzez współinicjowanie pierwszego polsko-niemieckiego projektu młodzieżowego o charakterze konserwatorskim. Dzięki jego zaangażowaniu możliwe było odtworzenie historycznego krajobrazu parku i zbudowanie trwałych podstaw współpracy transgranicznej.

Józef Tarniowy - za wieloletnie zaangażowanie w realizację projektu „Park Mużakowski – praca i nauka ponad granicami”, który w latach 1998–2018 umożliwił wspólną pracę polskiej i niemieckiej młodzieży na rzecz rewaloryzacji parku. Dzięki temu przedsięwzięciu setki młodych ludzi zdobyły nowe kwalifikacje zawodowe, a Park Mużakowski zyskał trwałą opiekę społeczną oraz silne zakorzenienie w świadomości lokalnych mieszkańców.

Tomasz Zwiech - za wieloletni wkład w ochronę i rewaloryzację zabytkowych założeń ogrodowych w Polsce, w tym kluczowy udział w pracach nad Parkiem Mużakowskim. Jego dorobek obejmuje opracowania projektowe, inwentaryzacyjne i eksperckie oraz działalność naukową i międzynarodową, które znacząco przyczyniły się do rozwoju ochrony krajobrazu kulturowego w Polsce.

Srebrną odznakę „Za opiekę nad zabytkami” otrzymali:

Hubert Augustyniak - za znaczący wkład w badania nad dziedzictwem archeologicznym Dolnego Śląska oraz działania na rzecz jego popularyzacji. Jego zaangażowanie w edukację społeczną – m.in. poprzez organizację wydarzeń kulturalnych i historycznych – przyczyniają się do ochrony, dokumentowania i upowszechniania wiedzy o zagrożonych zabytkach regionu.

Paweł Stachowiak - za badania wielu zagrożonych stanowisk pradziejowych a terenie historycznych Łużyc i Dolnego Śląska. Poprzez działalność naukową i popularyzatorską przyczynia się do odkrywania nieznanych dotąd zasobów dziedzictwa archeologicznego

województwa lubuskiego, przybliżając jego wartości i pogłębiając wiedzę o historii regionu.

Złotą odznakę „Za opiekę nad zabytkami” otrzymali:

dr Maria Dankowska - za wieloletnie, wszechstronne zaangażowanie w ochronę dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków i krajobrazu kulturowego. Jej działalność obejmuje zarówno pracę naukową, dydaktyczną, jak i ekspercką, a jej zaangażowanie w ochronę dziedzictwa i rewitalizację przestrzeni miejskich ma istotne znaczenie dla rozwoju polityki ochrony zabytków w Polsce

Krzysztof Dulski - za wyjątkowe zaangażowanie w ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego regionu żagańskiego. Jego działalność przyczyniła się do objęcia ochroną oraz odkrycia nowych stanowisk archeologicznych oraz aktywizacji lokalnej społeczności wokół idei ochrony dziedzictwa.

Barbara Bielinis-Kopec - za liczne publikacje i działania na rzecz ochrony dziedzictwa. Jako Lubuski Wojewódzki Konserwator zainicjowała nagrodę „Lubuskie Konserwacje” oraz cykliczne „Lubuskie Materiały Konserwatorskie”

Brązowy medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” otrzymali:

dr Tomasz Andrzejewski – za wieloletnie badanie historii powiatu nowosolskiego oraz rozpoznanie dotychczas niezidentyfikowanych obiektów zabytkowych. Jako autor licznych publikacji i organizator wystaw czasowych w Muzeum Miejskim w Nowej Soli, podnosi świadomość wartości dziedzictwa kulturowego województwa lubuskiego.

dr Arkadiusz Michalak - za wybitny wkład w badania archeologiczne obiektów historycznych o ogromnym znaczeniu kulturowym dla pogranicza Śląska, Wielkopolski i Brandenburgii oraz działalność naukową poświęconą archeologii średniowiecza. Jako inicjator Lubuskich Sesji Sprawozdawczych, międzynarodowych kolokwium bronioznawczych i cyklu wykładów „O archeologii przy kawie”, aktywnie popularyzuje dziedzictwo archeologiczne.

dr Andrzej Przychodni - za wybitne zasługi w ochronie i popularyzacji dziedzictwa archeologicznego, w tym opiekę nad prehistoryczną kopalnią w Krzemionkach – wpisaną na Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Jako inicjator wydarzeń takich jak „Festiwal Kultury Prehistorycznej i Antycznej” oraz autor publikacji naukowych i popularnonaukowych, od lat aktywnie przybliża historię regionu świętokrzyskiego i promuje archeoturystykę.

Maciej Rymkiewicz - a wybitny wkład w ochronę zabytkowych ogrodów i cmentarzy, w tym za współtworzenie wniosku o wpis Parku Mużakowskiego na Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Jako koordynator programu dotyczącego cmentarzy żydowskich w Polsce, przyczynił się do ich identyfikacji, oznakowania i upamiętnienia, publikując kompleksowy raport o stanie ich zachowania.

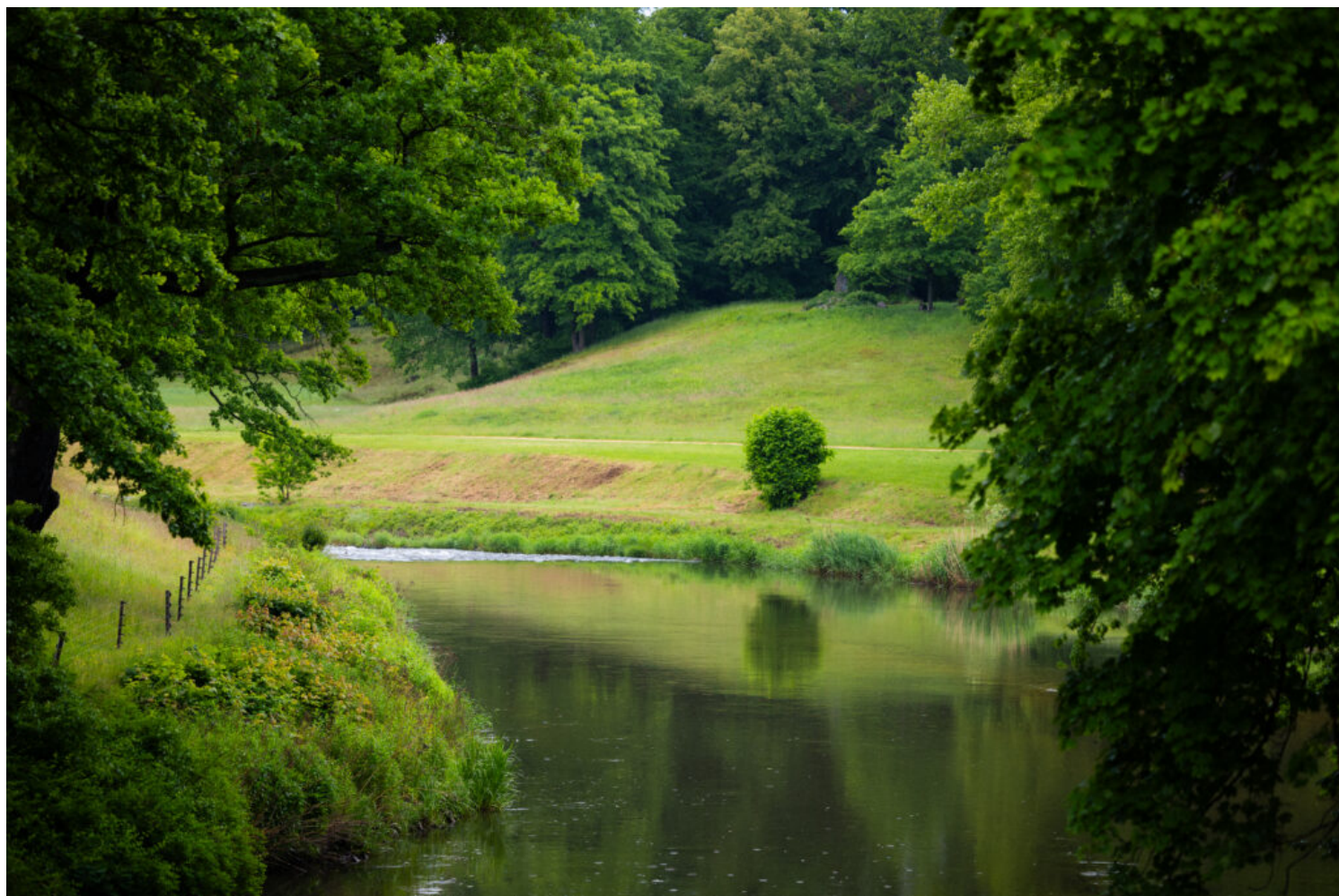
Cord Panning – za wybitny wkład w ochronę, rewitalizację i międzynarodową promocję Parku Mużakowskiego. Współtwórca wniosku o wpis parku na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, autor strategii jego renowacji, dyrektor Fundacji „Fürst Pückler Park Bad Muskau” oraz inicjator prestiżowego cyklu konferencji *Muskauer Schule*, od ponad 20 lat promuje park w europejskiej debacie o konserwacji ogrodów historycznych.

osoby odznaczone, fot. Joanna Cielecka

Uroczystości zakończył koncert Drezdeńskiej Orkiestry Rezydencyjnej (Dresdner Residenz Orchester). W programie znalazły się „Masterpieces of Classic” – arcydzieła największych kompozytorów, takich jak Wolfgang Amadeus Mozart czy Ludwig van Beethoven, a także mistrzów włoskiej opery – Giacomo Puccini i Pietro Mascagni. Publiczność usłyszała zarówno utwory symfoniczne, jak i arie operowe w wykonaniu solistki – sopranistki, której głos dopełnił brzmienia orkiestry.

Tegoroczne obchody to nie tylko święto Parku Mużakowskiego, ale także wyraz uznania dla idei dziedzictwa, które przekracza granice – zarówno geograficzne, jak i pokoleniowe. To także dowód na to, że dzięki wspólnej wizji, zaangażowaniu i współpracy możliwa jest skuteczna ochrona tego, co cenne, piękne i wspólne.

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka

fot. Joanna Cielecka